

Владимир Константинов

ОТ ПЪРВО ЛИЦЕ
ЗА НЯКОИ СЛУЖБИ

София, 2018

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“. Изявленията, мненията и изводите, както и описанията на факти, съдържащи се в книгата, следва да се възприемат като свободен израз на вижданията на нейния автор, които не е задължително да съвпадат с мненията и преценките на издателя.

© Владимир Константинов, автор, 2018

© Александър Михайлов, снимка на автора, 2018

© Издателство „Изток-Запад“, 2018

ISBN 978-619-01-0245-8

ВЛАДИМИР КОНСТАНТИНОВ

ОТ ПЪРВО ЛИЦЕ
ЗА НЯКОИ СЛУЖБИ

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР	7
УВОД	11
ЗА БЪЛГАРСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ.....	13
СТЕНАТА ВЪВ ФЕЙСБУК.....	15
ИСТИНАТА ЗА ХЛЯБА НАШ НАСЪЩЕН.....	17
ЕДИН ПОСЛАНИК НА НОВА БЪЛГАРИЯ ВЪВ ВЕЧНИЯ ГРАД.....	19
ИСТИНАТА ЗА ВИНОТО, ИЛИ ЗАВРЪЩАНЕ ОТ РИМ	28
ПЪРВИ МАНДАТ КАТО РАЗУЗНАВАЧ В РИМ	32
24 МАЙ ВЪВ ВЕЧНИЯ ГРАД	38
„ПЛЕМЕННИКЪТ“ НА ЦОЛА ДРАГОЙЧЕВА	40
ЗА СЕРГЕЙ АНТОНОВ ОТ ПЪРВО ЛИЦЕ.....	46
ЩЕДРОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА МУАМАР КАДАФИ.....	58
МАЛТИЙСКИ ОРДЕН (АНТИЧЕН).....	60
ПОРЕДНАТА ПРОПУСНАТА ВЪЗМОЖНОСТ	68
ВИЛАТА НА ВЕЛИКИЯ БОРИС ХРИСТОВ В РИМ	70
БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА И СПОРТ – ИСТИНСКИТЕ ПОСЛАНИЦИ НА БЪЛГАРИЯ ПРЕД СВЕТА.....	75
ЗАПИСКИ ПОЧТИ ПО СЛУЖБА.....	83
ЗА КАЛИНКИТЕ И ГЕНЕРАЛИТЕ	88
БАБА МАРИЯ – БЪЛГАРКАТА.....	91
ЗА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	95

ПАЗИ БОЖЕ СЛЯПО ДА ПРОГЛЕДА.....	100
НУНЦИО БИБЕÒ – ЕДИН ИТАЛИАНЕЦ, ВЛЮБЕН В БЪЛГАРИЯ.....	104
ЗА ИТАЛИЯ И ИТАЛИАНЦИТЕ	110
ВЕНЕЦИЯ, ОПЕРАЦИЯ „ФЕНИКС“	116
В ИМЕТО НА БЪЛГАРИЯ!	121
СРЕДНОЩНИ НЕСРЕСАНИ МИСЛИ.....	126
ЛИЦЕТО НА ТЕРОРИЗМА	130
ИСТОРИЯ С ТУ-ЧКО.....	133
ДОКТОР СВЕТОЗАР ЗЛАТАРОВ	138
ЧИХОЛИНА.....	140
БЗНС	142
ВЪВ ВЪНШНО МИНИСТЕРСТВО НА БЪЛГАРИЯ	145
ДЖУЛИО АНДРЕОТИ	148
АЗ БЯХ РАЗРУШИТЕЛЯТ	150
ОРИАНА ФАЛАЧИ И КЛЕЪР СТЪРЛИНГ.....	154
БАЙ ЖЕКО	157
НА 66 – СПОМЕНИ ПОЧТИ ПО СЛУЖБА	161
ВАРШАВА – ПОЛША.....	168
ЗА ПОЛША И ПОЛЯЦИТЕ	176
СБОГУВАНЕ С ВАРШАВА – ПЕНСИОНЕР НА 47	183
НЗОК.....	191
ЩРИХИ ОТ РИМ.....	197
НЯМА НИЩО ПО-ХУБАВО ОТ ЛОШОТО ВРЕМЕ.....	200
ВМЕСТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	206

ПРЕДГОВОР

Драги читателю, книгата, която държиш в ръце, е за българската дипломация и разузнаване – такива, каквито са били по времето, когато авторът Владимир Константинов е работил за тях. (Нека припомним, че дипломацията и разузнаването от паметивека са вървели ръка за ръка и са били ако не братя, то поне първи братовчеди. В Министерството на външните работи така и ги наричахме: „първите братовчеди“, „вторите братовчеди“, „военните“.)

В книгата – както и във всяка подобна, написана въз основа на реални изживявания – няма да намериш герои като Джеймс Бонд. В ежедневната дейност на разузнавача, особено когато той е на дипломатическо прикритие в чужбина (метод на работа, използван от всички разузнавания в света, независимо от идеология, политически режим, държавно устройство и пр. „подробности“), обикновено такива случки липсват или – ако има някакво тяхно подобие – то е рядкост. Няма да намериш и описания на легендарни разузнавателни операции с библейско значение като например: „Резидент на разузнаването, под кодовото име „Сатана“, нареди на своя шпионин, наричан „Змия“, да наруши спокойствието в страната-рай, което „Змия“ постигна чрез корумпиране на Ева с една ябълка.“

Когато в България след 10 ноември 1989 г. започна прослувутият преход от един обществено-политически строй към друг, в Министерството на външните работи и в българските дипломатически мисии в чужбина постъпиха доста нови хора, една част от които дотогава не се бяха занимавали с дипломация.

Професионалният фолклор е запазил редица случки, свързани с тях. Например когато бяхме организирали в София рутинна среща на един български заместник-министър с негов омолог (колега на същия или подобен пост в друга държава), подготвихме за нашия ръководител документи, които обикновено се подготвят за подобни срещи: справка за държавата, от която идва съответният омолог; справка за двустранните ни отношения; справка за въпросите, които очакваме гостът да постави (с предложения за наши отговори); справка за въпросите, които ние имаме интерес да поставим. Един от документите в подобни папчици е с биографични данни за госта. Та в дадения случай поднасяме ние описаните рутинни документи и когато нашият зам.-министър стигна до биографията, се огледа крадешком и – със завидна непосредственост – попита: „Ама и вие ли работите за разузнаването?“ Подобни бяха, между другото, представите и на редица други от новите ни началници за разузнаването и дипломацията.

(Нека в скоби отбележа заради справедливостта, че независимо от дипломатическия фолклор, някои от новопостъпилите тогава и след това проявиха желание за работа, а с натрупания с времето опит надградиха професионалните си знания и с течение на времето станаха отлични дипломати.)

Животът, уви, познава не само весели истории. В него има и върхове, и пропасти. Не бих се наел да оценявам и съдя за работата на когото и да било, най-малко на автора на тези спомени. Ще спомена само за един от неговите шефове след началото на Прехода, посланик в съответната страна, в която работел и Владо Константинов. Та този посланик казвал на служителя, когото довел със себе си в споменатото посолство и на когото разчитал в „демократичен смисъл“: „Абе, вземи най-после научи за какво си тук и какво трябва да работиш, виж комунистите, може да са червени и в червата си, но всички са опитни и вършат работа, учи се в това отношение от тях!“ Не знам дали това е похвала за работата на Владо и неговите колеги от онова време в онова посолство, аз съм склонен да го окачествя като такава.

Тази книга, драги читателю, е същевременно и за предателството. При това предателство не обикновено и не елементарно, като, да речем, даден разузнавач да вербува чужденец за извършване на работа в полза на собствената страна или пък този разузнавач да бъде презавербуван от органите на чуждата страна да работи не за своята родина, а за тях – каквито случаи има не един или два в занаята.

В случая говорим за предателство, извършено от собствената страна спрямо работилите за нейното разузнаване. По силата на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, известен като *Закона за досиетата*, наред с имената на доносниците – нещо, което обществото изискваше от политиките – бяха публично обявени и имената на хората, работили за българското разузнаване. Нека бъде ясно: когато даден разузнавач постъпва на работа в разузнаването, той подписва своего рода договор с държавата, че той ще работи за нея и няма да издава на никого – нито на жена си, нито на децата си, нито на родителите си, нито на приятелите си или на когото и да било друг – къде и какво работи, а държавата няма да го предава. Разузнавачите изпълниха своята част от този договор, българската държава – не.

Има твърдения от различни страни, че това тогава било друга държава, тоталитарна, а не сегашната – демократична. Бих заявил: държавата България не започва и не свършва с нас, тя съществува повече от 1300 години, била е под робство и е възкръсвала, управлявана е била в различни политически режими, но всичко това и през цялото това време е държавата България, нашата държава.

И още едно нещо. Различни изследователи публикуваха редица книги за разузнаването въз основа на разсекретените – по силата на Закона – документи на специалните служби. От своя страна, някои от публично оповестените разузнавачи публикуваха свои мемоари. Има различни критерии за оценка на тези

текстове. Няма да разглеждам всички, ще спомена само един: изследователите написаха своите трудове и получиха – по един или друг начин – пари за това, т.е. изкарват си хляба с писане, няма лошо; разузнавачите написаха мемоарите си не за пари, а поради вътрешна необходимост, за да изчистят опетнените си имена.

В книгата ще намериш и много други неща, драги читателю. Оставям те с нея и ти пожелавам да изпиташ от четенето ѝ удоволствието, което изпитах и аз.

Петър Воденски